

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1923. március 1.

59. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A jogtalanság

páholyából

öröm szemlélni a választási harc eseményeit. Ha meg tudunk feledkezni arról, hogy nekünk is helyünk lenne a színpadon, ahol mint valami látványosságban most felvonulnak a ma küzdői, a holnap hősei s a tegnapi elbukottjai, a hol nekünk szent és örök jogokat kellene kiharcolni, kultúrát kiépíteni, bezárt iskolákat átadni, földhöz juttatni az évszázadok óta itt élő nincstelent, ha megfeledekezünk arról, amire a jelen kötelez s a jövő elhív, zavartalan örömmel tudjuk nézni a választási küzdelmet. Zavartalan, tiszta örömmel, mert — Schopenhauer szerint — csak egy zavartalan és tiszta öröm van: a *köröröm*.

Olvasunk híreket a korteshadjárat összeütközéseiről, harci jelentéseket egy-egy népgyűlés lefolyásáról, olykor még a sebesültek számát is közlik s ilyenkor az az első gondolatunk, ki védte volna meg a magyarság vezetőit, a magyar népgyűlések szónokait és hallgatóit, ki védte volna meg a magyarság jelöltjeinek életbiztonságát és testi épségét, ha ama pártok jelöltjei és kortesei is védtelenül vannak kitéve az ellenvélemény agresszivitásának, amelyik párt a vidovdáni alkotmány egyik alkotója, az állami egység és nacionalista államigazgatás megalkuvást nem tűrő képviselője s a kormányzó pártnak éveken keresztül tűzön-vason keresztül szövetségese? Ha a demokratapárt szerb jelöltjeit kitilthatják a községekből, a hol állandó lakásuk és foglalkozásuk van, ha a párt korteseit eltilthatják a gyűléseken való megjelenésétől, mit tehettek volna a Magyar Párt jelöltjeivel, a Magyar Párt szervezőivel és tagjaival, ki védte volna meg a türelmetlenség kirobbanásaitól, a féltévesztett tulzások kilengéseitől — az alkotmányon kívül? Az alkotmány megvédne, de a közhatóságok nem; ha pedig szembe kerülnek egymással az alkotmány és a szolgabírók, meg rendőrkapitányok, — a választási listák a legujabb bizonyítékok rá — fájdalom, nem az alkotmánynak szokott igaza lenni. Ahány népgyűlést megzavarnak, ahány szónokot lehuznak, ahány jelöltet kitutasítanak a hordóról, ahány pontot lekennnek és ütletet lesóznak — ezt mind mi spóroltuk meg, atyánkfiai.

De az örömnünknek van egy másik forrása is, amelyik a káröröm önzetlenségéhez mérve már nem egészen tiszta. Azok a demokrata jelöltek, akikre most röhögnek a közigazgatási szervezet sulya, akiket pártállásuk ka-

lauza az alkotmányosság vonatkozásban párnás első osztályból áttelepített a fapados harmadikba, akiket most kitiltanak, akiknek beszédét megzavarják, akik hatósági védelemben nem mindig részesülnek, valamikor mindnyájan közigazgatási tisztviselők voltak, főbírák, községi jegyzők, polgármesterek, rendőrkapitányok, vagy a közigazgatási tisztviselők működését befolyásoló nagytekintélyű pártmunkások. Hadd egyikük most ők is az ellenzéki keserű kenyérrel, hadd érezzék ők is a másodrendű állampolgárság gyönyöreit, tapasztalják ők is a saját bőrükön, a közigazgatás footballjátékának örömeit. Bár a tapasztalat a legnagyobb kincs, nem sajnáljuk most tőlük ezeket a kincseket. Mert meg vagyunk irva, a kerék annyit fordul felfelé mint lefelé. Akik most üldözött vadak, felforgatók, rendbontók, az állam elenségei — a községi jegyzők és

szolgabírók szemében, azok holnapra megint községi jegyzők, szolgabírók, főkapitányok és kormánytámogató képviselők lehetnek. *Talán* nem fogják rögtön elfelejteni, ahogy megint hivatalhoz jutnak, hogy aki a kormányt nem támogatja, még lehet a haza hű fia s aki ellenzéki, az még nem hazaáruló. *Talán* megtanulják, hogy milyen nehéz sorban vannak azok, akik nem részesei a hatalomnak s hogy azoknak is lehet igazuk, akik panaszkodnak. *Talán* abból a sok sérelemből, ami őket éri, lesz valami hasznuk azoknak, akik még akkor is a kisebbséghez, a jogtalanokhoz fognak tartozni, amikor már ők vígan támogatják a kormányt s amikor majd tőlük függ, hogy az isten háta mögötti vidéken ki lesz ur a jegyzői lakban s a főbíró hivatalában. Nem is lehet az jó közigazgatási tisztviselő, aki nem esett át az üldöztetések inasévein.

Protics válasza a radikálistárpárt kiáltványára

Az ellenzék panaszai a választási visszaélések miatt Jelölt-bőség az egész vonalon

A kettészakadt radikális-párt Pasics és Protics-frakciója között ismét közeledés észlelhető. A Pasics-párt kiáltványa, bár nagyon burkoltan és nagyon óvatosan, nyitott ajtót hagyott a pártban a mérsékelt alkotmányrevíziós törekvések számára. Ez kétségtelenül annak a rossz hatásnak ellensúlyozására is történt, amit az összes radikális körökben népszerű Proticscsal való nyílt szakadás előidézett.

A Pasics által tett bátorlalan kezdeményező lépés a közeledés irányában elérte hatását a Protics frakciónál is. Lapjuknak, a Radikálnak legutóbbi számaiban mind-sűrűbben olvasható ismét a radikálisok egységének szükségessége.

Szerdai számában pedig egy hosszabb cikkben egyenesen arra hívja fel a Radikal Protics híveit, hogy ahol nincsen önálló Protics-lista, ottan szavazataikkal a hivatalos radikális jelöltek támogatásának. Ova inti a cikk a párt híveket más pártok támogatásától vagy a szavazástól való tartózkodástól. A cikk ezt többek között avval is indokolja, hogy a hivatalos radikálisok között is vannak derék emberek, akikkel nem szabad végleg szakítani. Sőt ezekre számítani is lehet, ha egyszer leszámolásra kerül a sor.

Egy másik cikkben arra mutat rá a Radikal, hogy most tulajdonképpen az alkotmányrevízió kérdése nincs is napirenden.

— Pasics, — írja Protics — a viszonyok kényszerítő hatása alatt végre kénytelen belátni, hogy

létezik nálunk alkotmánykérdés és hogy napirenden van az alkotmány revíziójának kérdése. Hogy ezt a kérdést Pasics még szégyeli napirendre tűzni, azért van, mert ez vereségét jelenti az ő alkotmánypolitikájának. Ő szívesen látná, ha ezt a kérdést valamilyen módon el lehetne takarni, vagy elodázni, még ha ez az állam kárára válnék is.

Melyik az igazi Protics-lista?

Becskerék tudvalevőleg az egyetlen választókerület, ahol a Protics-féle radikális pártnak is két listája van: egyiken Ivanics Momcsilló, a másikon dr. Mihajlovics János a listavezető. Így nagy vita folyik ama kérdés körül, hogy melyik az igazi Protics párt. A vitát most maga Protics Sztóján döntötte el, aki dr. Gavrilla Emilhez intézett levelében a következőket írta:

„Felhatalmazlak, hogy barátainknak, úgy a szlávoknak, mint a magyaroknak és németeknek, a kik a mi listánkat hajlandók támogatni, kijelentsed, hogy egyedül Ivanics Momcsilló listája a Protics-lista. A másik, amelyiken dr. Mihajlovics János a listavezető, a velem való megegyezés nélkül, tanácsom ellenére jött létre, ennél fogva ezt a magamnak nem ismerhetem el.”

A bányási választók száma

A felsőbányási (becskerek-kikindai) választókerületben a választók névjegyzékébe összesen 71,482 választót vettek fel, akik közül 35,984 szerb, hrvát és

szlovén, míg a többiek a nemzetiségekhez tartoznak. Az alsóbányásban 65,120, Pancsevon és Vrsacon pedig tízezer választók száma.

A kikindai törvényszék értesítette a becskeréki alispáni hivatalt az utolsó három jelölt-lista elfogadásáról. A határozat szerint a becskerék-kikindai kerületben a 9-ik helyen a Pribicevics-demokrata párt, a 10-ik helyen a hivatalos radikális párt, a 12-ik helyen pedig a Protics párt urnája fog állni.

Kikre szavaznak a románok?

Az északbányai kerületben nagy versengés folyik a román választók szavazataiért, mert itt a román párt nem állított jelöltek. Ilyen viszonyok mellett azonban a román választók még maguk sincsenek tisztában azzal, hogy melyik pártot csatlakozzanak, mert egymással ellenkező híreket kapnak a pártközpont intencióiról. Először azt a hírt kolportálták, hogy bukaresti kívánságra a német párt listájára szavaznak a románok, később a szocialista pártok támogatására jött utasítás, legutóbb pedig a Protics-párt támogatására szólították föl a románokat.

Az alsóbányában, ahol a román párt listát állított, nagy agitáció folyik az egyes községekben. Alibunáron, Vladimirovácon, Vlajkovácon, Kiiisevon, Kutniban, Vojvodinacon, Jabukán és Vrsacon majdnem naponta vannak román párti népgyűlések, melyeken többnyire dr. Zsan Joco pártelnök vesz részt.

A radikális párt ülése

Beogradból jelentik: A radikális párt szerdai ülésén sikerült csaknem valamennyi vitás kérdést, amely a jelölt listák körül fölmerült, rendezni. A pártülés határozata folytán szerdán nyugdíjazták Pasics volt kabinetfőnökét, Popovics Velját, aki már el is utazott a moravai kerületbe, ahol Petrovics Naszta az ellenjelöltje. A radikális párt főbizottságának ülésén hozott határozatokat a *Samouprava* csütörtöki számában fogják publikálni.

A választási frontról

A beogradi pártkörökbe szerdán a következő jelentések érkeztek a választási előkészületekről:

A szerb parasztpárt az ország területén 32 listát nyújtott be a bíróságoknak, amelyekből 29-et hagytak jóvá és hármat visszautasítottak. A visszautasítás Osiyek, Kumanovo és Skoplje kerületekben történt. A szerb parasztpárt körében azt állítják, hogy a visszautasított három lista is megfelelt a törvényes kellékeknek és a bíróságok helytelenül jártak el,

amikor azokat visszautasította.

Az Avramovics-csoport összesen két listát nyújtott be, egyet Pirotban és egyet Suboticán.

A független munkáspárt 17 kerületben állított föl jelöltet. Dél-szerbiából még nincsenek hírek, mégis annyit tudnak, hogy a pártnak összesen három listáját utasította vissza és pedig kettőt formai okokból, egyet pedig — Osijeken — az állam védelmérő szülő törvény alapján.

A demokraták Travnik kerületben az utolsó napon szintén állítottak jelölteket; a listát a demokrata párt főbizottsága keddi ülésén utólag jóváhagyta. A listán dr. Peszarovics Vojislav szerepel, mint listavezető.

Montenegró területén a következő pártok állítottak jelölteket: 1. köztársasági párt; 2. paraszt- és kommunista párt; 3. hivatalos parasztpárt; 4. paraszt- és rokkant párt, 5) miniszteri autonomista párt, 6) hivatalos demokrata párt, 7) nemzeti demokrata párt, 8) a hivatalos radikális párt. A hét montenegrói mandátumért így nyolc listán nyolcvan jelölt verseng. A miniszteri autonomista párt listáján Ivanovics Mihajlo volt miniszter a listavezető. Majdnem valamennyi jelölt a volt montenegrói miniszterek és tábornokok sorából került ki.

A virovíticai kerületben a radikális párt listáján jelöltként szerepel Solarics, a Frank párt ismert vezetője is. Solaricsot ugyan ebben a kerületben a Radics párt listáján is jelölték.

Az ellenzéki pártok panaszai

Beogradból jelentik: Ellenzéki körökben, különösen a demokraták között, napról-napra több panasz merül fel a rendőrségnek Dél-szerbiában elkövetett erőszakoskodásai miatt. A demokrata klub arról értesült, hogy a kosovói kerületben a rendőrség gyűlést hívott egybe, amelyen nyíltan

a radikális párt érdekében agitált amely alkalommal Ófelsége személyét is felhasználták az agitációra.

Mostari jelentések szerint Hercegovinában a tengeri elosztásánál csak azokat az inségeket részesítették segélyben, akik a radikális párt hívei. Emiatt több falu lakossága élelem nélkül maradt, akik végső szükségükben már lovaikat és marháikat kénytelenek levágni, hogy táplálékuk legyen.

Támadás a hadügy-miniszter ellen

A beogradi Politika legutóbbi száma erősen támadja Pesics tábornok, hadügyminisztert amiatt, hogy még nem töltötte be a vezérkari főnöki állást. A Politika

szerint erre az állásra Terzics Bozsa nyugalmazott tábornok van kizemelve és nincs arra szükség, hogy a jugoszláv hadseregben a legfontosabb állást ilyen hosszú ideig betöltetlenül hagyják.

Uj hitelek

Beogradból jelentik: A radikális-párt főbizottságának ülése előtt a kormány rövid minisztertanácsot tartott, amelyen tizenöt különböző hitel-tételt szavaztak meg az igazságügyi-, pénzügy- és közoktatásügyi miniszteriumok számára. Ezek a hitelek mind szerepelnek a költségvetésben is, azonban a drágaság miatt fel kellett azoknak összegét emelni. A minisztertanács elhatározta továbbá, hogy két millió dinárt szavaz meg a dalmáciai inségek részére.

Több ezer hold föld viz alatt

Ármentesítik a suboticiai földeket — Sok tanyaépületet a beomlás veszélye fenyeget

A Subotica város tulajdonát képező, s a szomszédos tanyai birtokok földje komoly veszedelembé jutott a tavaszi áradások következtében. Már évek óta foglalkoztatja a felsőbácskai földbirtokosokat és magát a várost is az a terv, hogy az évenként megújuló árvízveszedelem ellen meg kellene tenni a szükséges óvintézkedéseket. Ugyanis a suboticiai határban négy ár van, amelyek mindegyike a Tiszába torkollik és ezek az erek minden tavasszal annyira megduzzadnak, hogy komoly árvízveszedelmet jelentenek azokra a földekre, amelyek mentén folynak. Eddig azonban mégsem történt semmiféle komoly intézkedés.

Az árvízveszedelem azonban már rég nem jelentkezett olyan komoly mértékben, mint az idén. A nagy havazások és esőzések következtében, valamint a hirtelen megindult hóolvadás folytán a folyók mentén is sokkal nagyobb volt az árvízveszedelem, mint más években és ugyanez a jelenség észlelhető a suboticiai határt keresztléselő ereken is.

boticiai határt keresztléselő ereken is.

A suboticiai határhoz tartozó földek nagyrésze ma már viz alatt áll. A suboticiai hatósághoz naponta érkeznek panaszok a környékbeli földbirtokosoktól és gazdáktól, amely szerint mind nagyobb földterületek jutnak víz alá. A veszedelem egyformán fenyegeti a Subotica város határához tartozó valamennyi földet.

A városi hatósághoz mind tömegesebben érkező panaszok ügyével a városi tanács szerdai ülésén foglalkozott. A város egyelőre tehetetlen a veszedelemmel szemben, a mely nagyon kedvezőtlenül fogja befolyásolni a Subotica határban levő földek idei termését. Mivel azonban az árvíz alatt levő földeken több épületet a beomlás veszélye fenyegetett, a tanács elhatározta, hogy gyors intézkedéseket léptet életbe.

A polgármester a legközelebbi napokban felhívást fog intézni a subo-

ticiai határban levő földbirtokosokhoz, hogy mindazok, akiket az árvíz következtében kár ért, sürgősen jelentkezzenek a városházán a főmérnöki hivatalban. A város ugyanis mielőbb meg akarja tenni a szükséges előkészületeket a földek ármentesítésére.

Az ármentesítésről szóló törvény értelmében a városi tanács az árvíz-től sújtott területek földbirtokosaival ármentesítő társulatot fog létesíteni és a Tisza-menti ármentesítő társaság példájára azonnal megkezdíti az előkészítő munkálatokat a kérdéses földek ármentesítésére.

Ezzel a munkával a tanács a főmérnöki hivatalt bízza meg, ahol munkatársunk azt a fölvilágosítást kapta, hogy a városnak egyelőre nagyon nehéz a helyzete, mert nincsenek még csak hozzávetőleges adatai sem arról, hogy mennyi föld áll víz alatt a suboticiai határban. Mivel azonban a veszedelmet súlyosabbá teszi még az, hogy több tanyán ugy gazdasági épületeket, mint lakóházakat a beomlás veszélye fenyegeti, ezért egy városi mérnök már csütörtökön bejárja az árvíz-től sújtott területet, hogy ott, ahol az legsürgősebb, azonnali óvintézkedéseket fogantasson.

A továbbiakban a főmérnöki hivatal előbb bejárja az árvíz-től sújtott gazdák jelentkezését és a pontos adatok birtokában tudja csak megkezdni az előkészítő munkálatokat az ármentesítő társulat megalakítására. Bizonyos azonban már eddig is, hogy Subotica város határban több ezer hold föld áll víz alatt.

A szükséges építkezések természetesen csak az ármentesítő társaság megalakulása után lesznek megkezdhetők.

A suboticiai határ ármentesítése nagy gondot hárt el a gazdáktól, akiket sokszor állítottak kínos bizonytalanság elé az árvízveszedelmek. A mezőgazdasági termelés fokozása szempontjából szintén nagy eredményt jelent majd az ármentesítés tervének megvalósulása. Rossz esztendőben ugyancsak tekintélyes számú holdakra emelkedett azoknak amelyeken a vetést részben vagy egészen tönkretette a tavaszi víz-áradás. Most nem vész kárba majd a szorgos munka gyümölcse.

Beszélgetés

a corei polgármester sógorával egy pesti kávéházban

Dr. P. J. Nelly ír lelkész az éhenhalt Mac Svinegről

— Budapesti tudósítás —

Pesti kávéház 1923-ban. A cigány shimmyt játszik, az egyik asztalnál pezsgős palackot bontanak és egy pár az asztalok közt táncolni kezd. Mellettük egy katolikus lelkész ül egy idősebb hölgyvel. A pap arca finom és érdekes, a haja erősen őszbevegyült, azonban egész lényében van valami fiatalos temperamentum és energia. A hölgy, aki vele van, idősebb nő, a szegényes ség egyszerű a ruhája, arca élénk. Rendkívül sokat cigarettázik. A főtisztelendő fekete reverendája is fényesre kopott, s cipő helyett posztópapucs van a lábán. A kegyereslánynak nem tetszik a kopott pár, mert ötszöri hívásukra sem megy az asztalukhoz. Meghalljuk, hogy angolul beszélnek, tehát idegenek, intézkedünk, hogy a kegyereslány mégis kiszolgálja őket. A hölgy arcán rosszaló vonás mutatkozik az ártatlan előzékenységért, a férfi azonban udvariasan megköszöni nekünk és szívesen elegyedik beszélgetésbe.

—Dr. P. J. Nelly ír lelkész vagyok.— mutatkozik be. Néhány konvencionális és semmitmondó frázis után azt kérdezem tőle:

— Főtisztelendő ur, hogy került mi hozzánk Angliából?

A pap mindig mosolygós szeme

elkomorul, halvány pir önti el az arcát és szinte haragosan mondja:

— Nem jöttem Angliából, én nem vagyok angol, kérem, ne mondja ezt nekem többször.

Zavartan mentegetőztem, amire megmagyarázza a pap, hogy *ők irek és rettenetesebb sértést elképzelni sem tud, mint hogyha angoloknak mondják őket.* Irországról kérdezősködöm.

— Nyugalmunk nincs, de már függetlenek vagyunk. Ez Irország mai képe, — mondja új ismerősünk. — Két év előtt jöttem Magyarországra, amikor Irországból menekülnünk kellett, akkor még sok angolul beszélő ember volt Budapesten, én pedig a városligeti jáki templomban tartottam istentiszteletet. Azóta híveim szétszéledtek Budapestre s nemsokára és is visszamehetek hazámba. Azonban azt hiszem, április 1-ére megint visszajövök.

— S miért jön vissza hozzánk, főtisztelendő ur? — kérdezem.

— Remélem, hogy április 1-ére már mint Irország első követe jövök vissza Budapestre, — feleli s szemében furcsa fantasztikus tűz villog fel.

Beszélgetésünk rövidesen meleg és barátságos lett. Az egyik pohár bort az irek nagy szabadsághűségnek. Cork város polgármesterének emlékére ürtjük. A főtisztelendő ur arca ünnepélyessé válik, meghatva teszi kezét a kezemre s ezt mondja:

— Mac Sviney, a nagy ír, Cork városának volt polgármestere

az én sógorom.

Megkérem, beszéljen róla. Elmondja, hogy a hölgy, akivel ül, a nővére, a másik nővérét Mac Sviney vette feleségül. Mac Sviney 34 éves volt, amikor 24 napi éhségsztrájk után az angolok börtönében hazája szabadságáért meghalt. Két kis árva maradt utána, egy hároméves fiú és egy ötéves lány.

— Amikor sógorom már gyengülőn érezte erejét nővérem meglátogatta a börtönben ekkor a polgármester ezt mondta neki:

»Két gyermekem van, élni szeretnék értük. Te mondd meg nekem, mit csináljak, meghaljak-e vagy maradjak életben?»

A nővérem ezt felelte:

»Neked meg kell halnod a jó Isten nem fog majd megfélekedezni mirőlünk.«

A polgármester ekkor felsóhajtott: »Ugy szeretnék értetek élni és a hazámért meghalni.« Felesége azt mondta erre: »Ha az szükséges, hogy hazáért meg kell halnod, akkor nincs választani való!«

Ezután elmondja, hogy nagy Irország legnépszerűbb asszonya a corki polgármester felesége. Mindennel ellátják őt és gyermekeit, mindenholnan odasereglenek az ír hazafiak, hogy leróják tiszteletüket iránta.

Most már könnyen beszél a főtisztelendő. Elmondja, sugva, — nehogy nővére meghallja, aki nem tud róla — hogy másik sógorát és az unokahugát is megölték az angol-ír harcokban. Az egyik nagybátyja ma Irország kormányzója,

vagy mint ő áhitattal mondja: His Highness the Governor General of Ireland Timothy Michael Heald. Irország kormányzója ma 67 éves, ügyvéd volt és királyi tanácsos.

— Ne felejtse ki a nevéből a Michaelt, — mondja mosolygva a lelkész, — mert erre a névre nagyon büszke s odahaza mindig Michaelynak szólította magát.

— Higyjé el, nálunk nagyon ismerik a magyarokat.

— Kossuth Lajos szobra a Hyde-parkban fennn hirdeti, hogy él az szabadságszerető nemzet. De az első, aki megszerettette Irországgal a magyarokat. Erzsébet királyné volt. Egyszer vadászatra jött Irországra, én akkor még kisfiú voltam, de apámat a királyné tiszteletére adott bankettre meghívták. Bucsubankett volt ez., mert másnap őfelsége már vissza akart utazni. A hivatalos körök mindenütt Ausztria császárnéját ünnepelték s itt a banketten is a felköszöntők Ausztria császárnéjának voltak címezve. Miután hosszú ideig rosszkedvűen hallgatott Erzsébet királyné, végül megszólalt: »Uraim én büszke vagyok az Ausztria császárnéje címére, de van egy másik címem is, a melyet jobban szeretek, én Magyarország királynéje is vagyok.« Elképzelheti — mondja a főtisztelendő ur — milyen nagy szeretettel vették ezután körül Erzsébetet, úgyhogy két napig még hazánkban maradt. Ennek a kis történetnek csakhamar híre ment és mint anekdóta ma is járja szerte országunkban.

R. M.

Megalakul a közigazgatási bíróság

A király kinevezte a bíróság
elnökeit és tagjait

Beogradból jelentik: A király aláírta a közigazgatási bíróságok elnökeinek és tagjainak kinevezéséről szóló rendeletet, amelyet szerdán hoztak nyilvánosságra.

A bíróságok elnökei a következők lettek: Beogradban *Jankovics Pero* boszniai helytartósági igazságügyi osztályfőnök; Zagrebben *Cavallieri Celzo* dr. horvátországi helytartósági belügyi osztályfőnök; Szarajevóban *Szimics Milivoj* dr. boszniai helytartósági osztályfőnök; Szkopljében *Lanovics Mihály* dr. vallásügyi minisztériumi osztályfőnök; Dubrovnikban *Barics József* dr. beogradi közjegyző; Celjében *Vrtacsnik Iván* dr. udvari tanácsos.

A beogradi közigazgatási bíróságnak, amelynek hatáskörébe a vajdasági közigazgatási panaszok elbírálása is tartozik, a következők lettek a tagjai: *Ilics Liubomir*, a vámigazgatóság helyettes igazgatója; *Dimitrijević Mihály*, az állami központi főügyészség osztályfőnöke; *Kovacevics Zsarkó* dr., a belügyminisztérium B. B. B. ügyosztályának inspektora; *Damjanovics Bozsidar* és *Tucakovics J. Péter* beogradi törvényszéki bírák; *Vukovics Dragomir* és *Damjanovics Vaszilije*, a semmitűszék titkárai és *Vlajkovic Milán* dr., a panaszok pénzügyigazgatóság revizora.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a Vajdaságban érvényes közigazgatási és pénzügyi jognak, amely teljesen elűt a szerbiai jogtól, alig néhány ismerője került be a legfőbb fokozatú közigazgatási bíróságba, ami féltő hátrányára lehet a gyors és szabatos jogszolgáltatásnak. Annak a területi beosztásnak hátrányait, amely a Vajdaságot összekapcsolta szerb jogterületekkel, mielőtt a törvények egységesítése megtörtént volna — ami több évtizedes munka lesz — el lehetett volna hátrítani a bírák összeválogatásával. De csak egy vajdasági közigazgatási és egy pénzügyi szakértő került be a bíróságba.

Ipari vasutat terveznek

Subotica és a starakanizsai kikötőköt
Subotica közvetlen összeköttetést
keres a Tiszával

Már régebben foglalkoztatja a subotici gazdasági és kereskedői körök az a terv, hogy közvetlen összeköttetést teremtsenek egy tiszai kikötővel, aminek gazdasági szempontokból — főképpen a szállításnak lényegesen olcsóbbá tétele révén — óriási előnyei lennének.

Ez a régi terv, amely eddig a szükséges tőke és a hatósági támogatás hiánya miatt nem valósulhatott meg, most végre úgy látszik mégis a megvalósulás stádiumába jutott, még pedig Subotica városra nézve nagyon kedvező feltételek mellett.

A starakanizsai téglagyár ugyanis most beadványt intézett a közlekedési minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy a starakanizsai Tiszai kikötő és a vasútállomás között iparvágányt építhessen. Erről a tervről Starakanizsa város értesítette az érdekelte városokat, így elsősorban Subotica városát.

Az ügyben *Petrovics Koszta* városi főmérnök és dr. *Hoffmann Kálmán* gazdasági tanácsos most kinn jártak Starakanizsán és ott tárgyalásokat folytattak úgy a téglagyár igazgatóságával, mint Starakanizsa város vezetésével. A tárgyalások eredményéről a kiküldöttek a szerdai tanácsülésen számoltak be. E szerint maga Subotica város nem

venne részt az iparvágány építésének költségeiben, sem pedig nem vállalna kötelezettséget arra sem, hogy az iparvágány fenntartási költségeihez hozzájáruljon.

Ezzel szemben a városnak az új iparvágány a rendes vasúti szállítási díjak lefizetése ellenében rendelkezésre állna és minden Subotica irányított szállítmány ezen az úton

a starakanizsai kikötőből vasúton továbbítva jöhetne Subotica-ra. A városi tanács elhatározta, hogy a közlekedési minisztériumhoz felterjesztést intéz, amelyben ő is kérelmezni fogja az iparvágány létesítésének engedélyezését és rámutat azokra a nagy gazdasági előnyökre, amelyek az új iparvágány kiépítéséből a városra nézve származnának.

Az angol munkáspárt beavatkozik a francia-német viszályba

Lord Curzon a gyűlölet elhatalmasodásáról

Londoni jelentés szerint az angol munkáspárt fölkerlte a kormányt, hogy állapítson meg egy napot, amelyen az alsóház a *Ramsay MacDonald*, *Clynes* és *Henderson* munkáspárti vezeték által beterjesztett határozati javaslatot tárgyalja. A határozati javaslat többek között a következőket mondja:

Minthogy az alsóház azon a véleményen van, hogy Európa népei a béke főtartását, továbbá olyan politikának a keresztvételét kívánják, amely alkalmas a béke megőrzésének biztosítására, azt a felfogást valljuk, hogy elsősorban föl kell szüntetni a francia és belga kamardakat, hogy valamennyi párt képviselőinek részvételével küldjenek ki egy-egy bizottságot, amelyek a hasonló módon összeállított angol bizottsággal együtt a Ruhr-megszállás ügyében — kapcsolatban Franciaország biztonságának és a jóvátéte-

lek problémájával — kölcsönösen kicserélik nézeteiket.

Lord Curzon egy beszédében részletesen nyilatkozott a jóvátételi kérdéstről és megállapította, hogy a világbéke nincs biztosítva, azonban remélni lehet, hogy a helyzet hamarosan javulni fog. Az oroszországi és a keleti helyzet, valamint a Ruhr-vidék eseményei aggodalmat keltenek. Az a háború ugyan — mondta Curzon — amely most Franciaország és Németország között folyik az erők egyenlensége miatt nem veszélyes, azonban veszedelmessé válhat azon gyűlölet által, amit megteremt. Az angol kormány politikáját könnyű ugyan kritizálni — fejezte be Curzon — de meg van őszödve arról, hogy az európai közvélemény megérti Anglia politikáját, amely igyekszik a jóvátételi kérdés békés megoldását siettetni.

Negyven milliárd a magyar állami deficit

Az állami költségvetés a magyar nemzetgyűlés előtt

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén *Kállay Tibor* pénzügyminiszter beterjesztette az állami költségvetést az 1922—23. évre. A pénzügyminiszter a költségvetés beterjesztését kísérő nagy beszédében többek közt a következőket mondotta:

— Az 1922—23. évi költségvetés 40.6 milliárd deficittel zárul. Ez a deficit két részre oszlik: a közigazgatási kormányzat szükségleteiből és a közadók bevételeiből, amelyek 15.3 milliárd deficitet mutatnak és az üzemek kiadásából és bevételeiből, amelyeknek deficitje 25.3 milliárd. Átlagosan a kiadások hatszoros, a bevételek pedig hétszörös emelkedést mutatnak az előző költségvetéshez képest.

— A múlt évi költségvetés 11.5 milliárd deficittel zárult. Ha figyelembe vesszük, hogy az akkori költségvetés 0.84 korona-árfolyam mellett készült, a mostaninak pedig 0.23 árfolyam az alapja, azt látjuk, hogy a kiadások emelkedése megegyezik az árfolyamok közötti aránynak.

— Ha továbbá az 1914—15. évi költségvetés 90 millió aranykoronás deficitjét összehasonlítjuk a mai deficittel, azt látjuk, hogy ez ugyanannyinak felel meg. A különbség az akkori és a jelenlegi helyzet között csak az, hogy a deficitet 1914-ben külföldi kölcsönrel lehetett fedezni, míg ma a külföldi kölcsön lehetősége nem áll fenn.

— Többször elhangzott az a kívánság — folytatta *Kállay* pénzügyminiszter, hogy térjünk át az aranykorona alapján való számításra. Ezt azonban ma nem lehet megvalósítani, mert nagy rázkódtatást idézne elő a korona stabilizálása nélkül.

— Bejelentem azonban, hogy a költségvetés mostani formájával nem azonosítom magam. Rá kell mutatnom azokra a kérdésekre, amelyek új megoldást igényelnek, mert meg kell állapítani azokat a módosításokat, amelyeknek alapján a jövőben dolgozni kívánunk. Adórendszerünk teljesen ki van építve és rendszer-átváltoztatásra nincsen szükség, csu-

gazdasági helyzetünk javítására nézve számbajöhetnek.

— A népjóléti tárca költségvetésével kapcsolatban bejelenthetem, hogy a munkásbiztosítás kérdésében rövidesen megfelelő törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé.

— A reperáció szolgáltatásáról szólva — folytatta *Kállay* — kijelenthetem, hogy Magyarország az egyetlen állam, amely anélkül is nagy külföldi adósságokkal van megterhelve. Ebből a szempontból nézve is sürgősen szükség van nagyobb külföldi kölcsönre.

— A Devizaközpontra szükség van, — fejezte be beszédét a pénzügyminiszter — azt feloszlítani nem lehet, mert ebben az esetben a pénzügyi anarchia megismétlődne.

A pénzügyminiszter beszéde mély benyomást gyakorolt a Ház összes tagjaira.

Jankovics Velizár miniszter Subotican

Hivatalvizsgálatot tart a vasutigazgatóságánál — Részt vesz a radikális párt gyűlésén

Jankovics Velizár dr. közlekedési miniszter csütörtökön a déli gyorsvonattal Beogradból Subotica-ra érkezik. A vasúti állomáson a minisztert ünnepélyesen fogadják.

Délután 3 órakor a subotici radikális párt a Hungaria szálloda termében gyűlést tart, amelyen *Jankovics Velizár* dr. miniszter beszédet mond a politikai helyzetről. A miniszter látogatásának célja a subotici vasúti igazgatóság ügykezelésének megvizsgálása.

A miniszter csütörtökön este fél 6 órakor külön vonattal a német lakosságú Szekiesre megy. ahol részt vesz a tiszteletere rendezett banketten.

Susak várja a bevonuló csapatokat

Az olaszok újra elhalasztották
a város kiürítését

Bakarból jelentik: *Szusak kiürítését*, amelynek a legutóbbi megállapodások szerint szerdán kellett volna megtörténnie, újból elhalasztották és így az valószínűleg szombaton vagy vasárnap fog lefolyni.

Jugoszláv részről a demarkációs vonal mentén már minden előkészület megtörtént a Szusakra való bevonulásra. Martinican egy gyalogos dandár táborozik Rekalics ezredes vezetés alatt. Bakarban pedig az a csendőrosztág, amely Szusak megszállását végre fogja hajtani.

Susakon már nagyban készülnek a bevonuló hatóságok ünnepélyes fogadtatására. Az országúton a demarkációs vonalnál szusaki földművesek, szokolisták és dobrovoljacok küldöttsége fogja a csapatokat várni *Lovrics Lajos* dobrovoljac kapitány vezetésével. Innen zenével kísérik a csapatokat Szusakra, ahol a főtérén a polgári hatóságok fogják üdvözölni a bevonulókat. Este szokol tornaverseny lesz.

Beogradból jelentik: Szusak kiürítésének elhalasztása miatt *Priza* admirálist, a jugoszláv delegáció vezetőjét Beogradba hívták. A kormány táviratilag felszólította dr. *Ribarzs Ottokár* meghatalmazott követet, aki a Délivasut római konferenciáján vesz részt, hogy utazzék Abbáziába és ott ideiglenesen vegye át a jugoszláv delegáció vezetését.

Az állami egvedáruságok igazgatósága elhatározta, hogy *Petrovics Nikóla*t, az monopol-igazgatóság eladási osztályának vezetőjét az átvétel után azonnal Szusakra küldi, a monopolszolgálat megszervezése és az ottani egvedárusági cikkek összeírása végett.

Nyomorognak a tisztviselők

Két év óta nem emelték az állami tisztviselők fizetését

Az állami tisztviselők helyzete soha sem volt tulságosan rózsás, az utóbbi időben azonban az S. H. S. királyság tisztviselői is tele vannak panasszal, s tegyük mindjárt hozzá: jogos panasszal. Az állam *kválitkációt, munkát és tisztességet* kíván a tisztviselőitől, s ezzel szemben elfeledkezik arról, hogy *megélhetést* biztosítson számukra. A drágaság növekedésében nem kis szerepe van azoknak, a két balkezes rendeleteknek, amelyekkel az állam a kereskedelmet és ipart megbénítja. Két év óta minden árucikknek az ára, minden munkának a bére megsokszorozódott, csak az állami tisztviselők díjazása nem változott.

A milliók, akik a modern állam adminisztrálásának munkáját végzik, kezdenek lerongyolódni, a kopott gunya alatt pedig megkopik az önérték s igen sokszor csökken a felelősségérzés is.

Karácsonykor megígérték, hogy a tizenharmadik hónapi fizetést megkapják a tisztviselők, de az ígért sohasem vált valóra.

Legutóbb arról adtak ki félhivatalos jelentést, hogy az állami alkalmazottak és családtagjaik január 1-től napi 24 dinár pótlékot kapnak. A hír — az eddigiek szerint tultzott. A tisztviselő csak a saját személyére nézve kap pótlékot, a családtagok nem kapnak s a tisztviselő sem napi 24 dinárt kap, csak négyet. A pótlékot sem folyósították eddig, csak talán holnap március 1-én kerül kifizetésre.

A tisztviselők helyzetére jellemző, hogy ma egy törvényszéki bíró irigykedve gondol a béres, vagy a napszámos kereseti viszonyaira. Az államvasuti igazgatóság egy-egy osztályfőnökének havi 1500 dinár az összjövedelme, a vasuti bakter, aki két teheret fej, sokkal többet keres és sokkal könnyebben él meg, mint nagyhatalmu, évek hosszú során át dolgozó és tanuló tisztviselő.

Eltiltottak egy volt jegyzőt a nyilvános összejövetelek látogatásától

Nem tudjuk, hogy milyen rendeletek szerint jár el az új senta főszolgabíró, milyen titkos utasításai vannak, úgy érezzük azonban hogy a radikális pártnak sem lehet tulságosan kedvére való az a mód, a hogyan a sentai főszolgabíró hivatalos hatalmát kezeli.

Néhány héttel ezelőtt kitiltotta Horgosról dr. Popovics Milán volt főszolgabírót s a belügyminiszternek csak nagy nehezen sikerült érvényt szerezni annak a rendelkezésnek, hogy Popovics tovább is Horgoson maradhat. Most arról kapunk hírt, hogy ugyancsak a sentai főbíró rendeletéből Martonoson a község volt jegyzőjét Momirovics Milánt eltiltották a vendéglők, kázinók, nyilvános összejövetelek látogatásától. A martonosi korcsmatulajdonosokhoz szigorú főszolgabírói rendelet érkezett, amely megfenyegeti a korcsmatulajdonosokat, hogy megvonják az italmérséki engedélyt attól, aki Momirovicsnak bármely mennyiségben italt szolgáltat ki.

Momirovics nem valami alkoholisták s aligha ezért tiltották ki a kázinóból, hanem a demokratapárt egyik vezetője s kézenfekvő a magyarázat, hogy ez az oka a szigorú intézkedésnek.

A volt jegyzőt napok óta rendőrök kísérik, ha az utcán mutatkozik s a szó szoros értelmében kiűzőbiák a korcsmából, vagy a kaszi-

nóból, ha ott mutatkozik.

A volt jegyző a subotcai ügyészségnél személyes szabadságának megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést tett a sentai főbíró ellen.

Kissé szokatlan, hogy volt főszolgabíróval volt jegyzővel szemben úgy járjanak el ahogy a sentai főszolgabíró eljár elődjével és a mar-

tonosi volt jegyzővel szemben. A sentai főszolgabíró egyik szolgabírója a radikális párt jelöltje a saját járása területén. Könnyű volna tehát azt feltételezni, hogy a főszolgabíró kollegiális szívességet tesz hivatali társa érdekében. A radikális pártnak volna kötelessége, hogy szót emeljen az ellen, hogy ilyen látszatokat teremtsenek.

Ítélet a román királyi pár elleni merénylet ügyében

Egyenkint tíz-tíz évi börtönrre ítélték a pár fővádloittait

A román királyi pár ellen tervezett merénylet ügyében a bukaresti hadbíróóság befejezte a főtárgyalást. A tárgyalás utolsó napja felelte izgalmas és rendkívül érdekes lefolyású volt. Az erdélyi magyar újságok tudósítói kimerítő jelentéseket küldöttek lapjaiknak. A fővádolt az állítólagos *Fiquelmont-Belmont* gróf, valódi nevén *Kmoskó Mihály* minden felelősséget társaira igyekezett hátrítani. Feltűnően elegáns megjelenésű és tultzottan udvarias volt mindvégig, állandóan hajbókolta a bíróság előtt, azonban nem tett kedvező benyomást. A másik fővádolt *Turóczy Mihály* magatartása nyugodt és férfias volt, ugyszintén *Palágyi Lajosé* is. *Lengyel Béla* és *Berecz Károly* mozdonyvezetők munkásruhában jelentek meg. *Kerecsi János*, akit utolsónak halgattak ki, mankóra támaszkodva állott a bíróság elé, mert jobb lábát még a háboruban elvesztette.

Belmont-Kmoskó mindvégig tagadta, hogy a merényletben ténylegesen részt akart venni.

— Boldognak érzem magamat, — mondotta kenetteljesen, — hogy sikerült a királyi családot megmentenem és még boldogabb volnék, ha a királyi udvarnál teljesíthetnék szol-

gálatot.

Turóczy védőbeszédében kifejezést adott annak az undorodásnak, amelyet *Kmoskó* magatartása keltett benne, aki cselekedete súlyát akarja elhátrítani magáról.

— Nem vagyok az az ember — mondotta *Turóczy* — aki menekülni akar a súlyos hajóról, szembe nézek a veszedelemmel, el fogok merülni, de undort kelt bennem volt társam magatartása, aki titkokat lopott el, most pedig megtagadja azokat.

Azután hngoztatta, hogy a királyné ellen gondolatban sem terveztek merényletet.

Palágyi részletes vallomást tett, beismerte, hogy *Turóczy*val együtt a határon átvette a pokolgépet, amelyet *Kerecsi* hozott át.

Lengyel Béla mozdonyvezető beismeri, hogy látát csempészett át, de nem tudta, hogy mi van benne. *Kerecsi János* elmondta, hogy *Turóczyt* és *Palágyit* ő szállította át kocsin a határon.

A katonai törvényszék a tárgyalás ötödik napján a vád- és védőbeszéd megkeltatása után a négy vádlottat, névszerint *Turóczyt*, *Belmontot*, *Palágyit* és *Kerecsit* egyenkint tíz évi börtönrre ítélté.

Új székházat épít a Népkör

Színházterem lesz a Népkör udvarán

A subotcai Magyar Népkör helyisége már rég nem felel meg a kör céljainak. A népes kör helyisége annyira szűk, hogy egyáltalán nem alkalmas nagyobb tömegek befogadására. Már pedig a Népkör az egyetlen olyan egyesület, amelynek helyiségében most a magyarság kulturtörékvései számára helyet kap és így főként a magyarságnak érdeke, hogy a Népkör új és külső alakjában és méreteiben is impozáns épülete mielőbb felépüljön.

A Népkör új otthonának felépítése most a megvalósuláshoz közeledik. A Népkör választmánya ugyanis elhatározta hogy az új épületre kidolgozott tervek közül *Váci István* mérnök tervét fogadja el. E terv szerint a Népkör jelenlegi helyisége továbbra is vendéglői és klubcélokra szolgálna, míg a Népkör tágas udvarán emelnék fel a mostani épülettel összeépítve az új épületet, a melyben tégas színházterem lesz.

A színházterem a tervek szerint 520 hallgató befogadására lesz alkalmas és egy modern felszerelésű kis színpadja lesz. A színháztermet egy folyosó kötné össze az épület régi helyiségeivel és még mindig maradna egy tizennégy méter széles udvar is.

A Népkör vezetősége értesülésünk szerint társadalmi gyűjtés útján akarja előteremteni az új hajlékának felépítéséhez szükséges költségeket. Ez a gyűjtés, amelyet a magyarság széles rétegeiben fognak folytatni, bizonyára a kellő eredménnyel fog járni, mert a magyarság tehetősebb tagjai ez alkalommal hihetőleg nem fognak elzárkózni attól, hogy a magyar kulturtörékvései új hajlékának felépülését teljes erejükkel támogassák.

A gyűjtés eredményétől függ elsősor-

ban, hogy a Népkör új épületének felépítését mikor kezdetük meg. A Népkör az építkezést minél előbb, feltétlenül még ebben az esztendőben akarja megkezdeni.

Világhírű művészek vendégszereplése a Vajdaságban

Wegener, Henny Porten, Svárdström Valborg, Környei vajdasági turnéja

A Vajdaság kultureseményekben szegény, művészi élvezetekben sokat nélkülözött városaiban rövid időn belül, még ezen a tavaszon európai híri művészek fognak vendégszerepleni, akiknek látogatása valósággal ünnepe lesz a vajdasági kulturéletnek.

Wegener Henny Porten, Svárdström Valborg, Scilia Salamonova, Környei, Waldbauer és Kerpel és még néhány nagyszerű reprezentatív művész látogat el ezen a tavaszon Jugoszláviába és ezzel kapcsolatosan a Vajdaságba. A világhírű művészek turnéja már minden tekintetben ki van dolgozva, sőt már a részletes program is elkészült. *Svárdström Valborg* svéd operabíró elsősorban Beogradba fog vendégszerepleni, ahol négy hangversenyt ad. Március 10-én, március 12-én, amikor is Madame Butterfleyt énekli, március 14-én, amikor Hoffmann meséi lesz a programja, március 16-án pedig a Faust operát előadásra. *Még a beogradi vendégszereplése előtt Suboticán ad hangversenyt március 6-án a világhírű énekes, aki innét Novisadra megy, ahol március 8-án fog vendégszereplni.* Vajdaság egyéb városait a beogradi hangversenyei után keresi fel, így *Versecet március 19-én, Becekerket pedig március 21-én.* Vajdasági turnéjának befejezésével Zagrebba látogat el, ahol

április 4-én a Madame Butterfleyt, április 6-án a Bohémeket, április 8-án pedig a Faustot veszi majd a műsorra.

Henny Porten, Wegener és Scilia Salamonova jugoszláviai turnéja szintén befejezett tény: a moziszinészet e három reprezentatív művészenek a *Raubmörde* című szkeccs a repertoírja. Velük egyidőben jön Jugoszláviába *Környei Béla*, a világhírű magyar énekes, aki Zagrebban és Beogradban ad hangversenyt. A híres *La Main* társulat szintén ezen a tavaszon látogat el Jugoszláviába. Műsoruk: a *Josep Legendá*, amelynek szövegét *Harry Berny*, zenéjét pedig *Strauss Richard* írta. A *Kerpel-Waldbauer* vonósnegyes vendégszereplése csatlakozik még ehhez az impozáns sorozathoz, amely bőséges kárpótlást ad a vajdasági magyarságnak.

A külföldi művészek jugoszláviai vendégszereplésével kapcsolatban a jugoszláv művészvilág néhány kitűnősége Budapestet keresi föl. A beogradi opera kiváló tenoristája, *Josip Rijevis*, a zagrebi *Majo Pecsics Strozzi*, a baritonista *Primusics* és a basszista *Josip Krizse* vendégszereplését készíti elő a Kurir-vállalat, amely egyébként a külföldi művészek turnéját is rendezti.

A munkaidőről

és az ünnepnapokról tartott ankétot a szociálpolitikai miniszterium

A szociálpolitikai miniszteriumban több napon át tartó konferencia volt a munkaidő kérdéséről, valamint az ünnepi munkaszünetről, amelyen a miniszterium megbízottain kívül a munkaadók és a munkásszervezetek, továbbá a kereskedelmi- és iparkamarák képviselői vettek részt. A tanácskozások során a munkaadók a *tízórás munkaidő bevezetését követelték* és csak a súlyos testi munkát igénylő foglalkozási ágaknál hajlandók elfogadni a nyolcórás munkaidőt. A munkások ezzel szemben *ragaszkodnak a nyolcórához* minden szakmánál, úgy, hogy e kérdésben eltérő nézetek folytán *megegyezés nem jött létre.*

A konferencián elhatározták, hogy a *vasárnapi munkaszünetet* minden vonalon, úgy az iparban, mint a kereskedelembe tartják, az olyan üzletekben is, ahol nincsenek alkalmazottak és a tulajdonosok, vagy azok családtagjai szolgálnak ki. Az *ünnepekre* nézve megegyeztek, hogy ezt a kérdést tartományonként külön szabályozzák. A *vajdasági kereskedők* azt kívánták, hogy csak a legnagyobb római katolikus és görögkeleti ünnepeken rendelkezjenek el munkaszünetet. Az *éjszakai munka* megszüntetését követelték a munkások, míg a munkaadók *ragaszkodtak* annak fentartásához. Különösen a *pékiparban* volt nagy vita e kérdés körül, amelynek szabályozását a konferencia egy külön ankétre bízta.

A munkaadók végül javaslatot nyújtottak be a szociálpolitikai miniszteriumhoz, amelyben a munkásvédelmi törvény végrehajtási utasításának enyhítését kérték. A munkások viszont ennek szigorítását kérték a miniszteriumtól.

Eredeti németországi

**TAKARMÁNY-
RÉPAMAGOK**

ECKENDORFI

sárga és vörös mamut s.b.
bármilyen mennyiségben kapható:

SZÜGYI SÁNDOR

árubizományi irodájában

KULA

1085

Telefon: 26.

EGYÉNI AKCIÓ

A szegény ifju hirlapíró panaszai

Kérlek alásan olvasóm ne rémüldözzél, nem rólad leszen az alábbiakban szó. Nem a szerkesztőre, a kiadóra vagy éppen rád zudítom a betűkbe lehelte panaszokat, nem, egészen mást, egy szimpla, kissé kártékony, néha veszedelmes férfiut rántok a tollam alá, a — korrektort. Ő a mi életünk édes kávéjában a keserű cukor, a kávézacc, az újságírás ősi konok ellensége. Hogy mi a korrektor? — kérdezed te ezek után tölem. A korrektor az a fölényes individuum, akit minden lap azért fizet, hogy sajtóhibája is legyen az újságban. Azelőtt, régi jó időkben a korrektorok állítólag korrigálni is szoktak. De ez már igazán régen volt... A korrektor ismertetőjele, hogy feltűnően sok sajtóhibával beszél. Az egész ember egy kiabálóan szomorú nagy sajtóhibája. A korrektorral nagyon jóba kell lenned, ha azt akarod, hogy sikereid is legyenek a hirlapíró pályán. Tőle függ cikkeid élete, sorsa és halála. Ha nem rokonszenvez veled, akkor meddő minden további erőlködésed, viszont ha éllemes fiu vagy, megtudod nyerni protekcióját, úgy még sokra viheted. Mert a korrektornak nemzetközi összeköttetései vannak. Például, ha a te írásod jól korrigálja, élvezhetően, érthetően, ebből a bécsi, budapesti, vagy amerikai lap szerkesztője azonnal észreveszi, hogy te józan, nagyszerű, tehetséges újságíró vagy és vetélkedni fognak érted a világszurnálok.

Viszont ha ellenszenvesnek látszol előtte, sasorrod merész hajlása antiszemita megjegyzéseket vált ki belőle, úgy karriered további jövője megpecsételődött, derékban kerékbe török. Ez esetben légy elkészülve, hogy a hó végén kiadód igy szól majd hozzád:

— Balga ur, amit az utóbbi időben maga összeírta az mind hallatlan balgaság. Egy ilyen tehetségtelen fráter mért nem megy el korrektornak?

Helyzeted ezek után reménytelen és ha csak nem sikerül meglágyítanod a szőrösszívű korrektor epéjét, úgy kapsz némi bánatpénzt és kiadják az utadat. Ilyenkor a ravasz korrektor a markába nevet és kaján örvendezéssel mondja:

— Nő ezzel az álhirlapíróval kibántam!

Jellemre nézve egyik korrektor sem jobb a másiknál. Fajtájukat tekintve a következő osztályokra tagozódnak: konzervatív, radikális és ennek antipólusa a dadaista költő. Mert tudni kell, hogy minden korrektor titkos költő, titkos drámaíró, titkos regényíró. Valamennyi közt a dadaista korrektor a legremesebb. Olvasóm, te tisztaszívű, ártatlan lélek, van fogalmad arról, mit jelent az, amikor ő elszavalja dadaizmussal párosult verselt? Ezekbe a kiáltványokba belesírja viaskodásait a sajtóhibákkal és szegényes korrektori világnézetét, amiknek olvasásakor kiadóhivatalunk Krockner B. regényeibe szerelmes hölgyei kórusban ilyen méltatlankodó kiáltásba törnek ki:

— Egy ilyen zseniális fiu és neki korrekturákkal kell tönkremennie!

Soha meg nem bocsátható büne a korrektornak, hogy még a humoristát sem hagyja békében. (A humorista ugyanis tabu minden szerkesztőségben.) Ilyenkor a haragos humorista bosszúból nagy *Cirkuszt* csinál, aminek viszont másnap a gyanatlan olvasó issza meg a levét.

A korrektort már messziről meg lehet ösmerni arról, hogy úgy jár mintha öreg újságíró lenne. Mindég így kell köszöntened, ha jóba akarsz vele lenni: — Alászólgója szerkesztő ur!

Reám már nagyon régóta pikkel és egy idő óta csakugyan nincs megelégedve a kiadóm. Tehát bátran szólhatok: serdülő írók és újságírók óvakodjatok a korrektortól!

A sajtóhibák és a korrektorok öröké élnek. Ez az a *cirkulus vituosus* amibe mi ifju újságírók pusztulunk bele. Felebarátom, ha majd nem tudod meg-

érteni ezt a cikket, ha hemzsegni fog a sajtóhibáktól, ne én rám vedd az első követ. Erről én már igazán nem tehetek. Ez a cikk nagyon jól sikerült, ha mégis rossz lenne, csak azt a semmirekellő korrektort szídjátok miatta.

(T.)

HIREK

— A gárdajoncok esküje. Beogradból jelentik: Szerdán történt meg a királyi gárda és a 18-ik ezred ujoncainak ünnepélyes eskütétele. Az aktusnál Sándor király is megjelent.

— Jelena hercegnő Nizzába utazott. Párisból jelentik: Jelena hercegnő gyermekeivel együtt Nizzába utazott.

— Előléptetések a diplomáciai karban. Beogradból jelentik: A külügyminiszteriumban új ukáz jelent meg a külföldi követek előléptetéséről. Első osztályú követekké nevezték ki: Rakics Milan szófiai, Jovanovics Milutin berni, Markovics Jovan berlini Antonijevis Voja római követeket és Gavrilovics Panta külügyminiszter helyett.

— Dimitrije patriarcha Pasics miniszterelnök. Beogradból jelentik: Dimitrije patriarcha szerdán felkereste Pasics miniszterelnököt, akivel az új petyi patriarcha beiktatásáról tárgyalt.

— Miniszterek agitációs utja. Beogradból jelentik: *Miletics* Krszta agrárreform-miniszter Skopljebe és Pristinába utazott. *Markovics* Lázár igazságügyminiszter Vinkovcra utazott, ahonnan *Vukovarra* és *Mostárba* megy agitációs utra. *Omerovics* kereskedelmi miniszter, a *Maglaics*-csoport *Travnikban* tartózkodik, ahonnan néhány nap múlva ismét visszatér Beogradba.

— A demokratapárt népgyűlése *Tavankuton*. A dr. *Setyerov* frakció hívei *Létics* Grga képviselőjelölt vezetésével *Felsőtavankuton* tartották f. hó 28-án agitációs gyűlésüket, amely a divatossá vált választási incidensek nélkül folyt le. A látogatott gyűlés résztvevői dr. *Setyerov* mellett nyilatkoztak.

— Az angol király és felesége meglátogatja az olasz királyi párt. Londonból jelentik: Az angol királyi pár május 7-én meglátogatja az olasz királyi párt Rómában, ahol május 12-éig fog időzni.

— Eljegyzés. *Guttman* Teruska *Bajmok* és *Felix Lang* *Osijek* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A sentai közgyűlés. Sentáról jelentik: Senta város legközelebbi közgyűlését eredetileg február 25-ikére tűzték ki. Először február 28-ikára halasztották, azonban a mai napon sem tartották meg, hanem március hó 2-ikára halasztották el. Ezen a közgyűlésen fognak dönteni a templomépítés kérdésében. A belügyminiszter leiratban értesítette a várost, hogy a kiszélesített tanácsba nyolc új tagot nevezett ki. Az új tagok a következők: *Branovacs* Lázár, *Branovacs* Milán (*Vászin*), *Plavics* Milivoj, *Szlávics* Sándor (*Time*), *Schramm* Nándor, *Csákics* *Vojislav*, *Megadja* Mátyás és *Szlávics* *Szever* (*Nitin*).

— Április közepén folytatják a jugoszláv-osztrák tárgyalásokat. Bécsből jelentik: Parlamenti körök szerint a jugoszláv-osztrák tárgyalásokat *Ljubliánában* április közepén folytatni fogják.

— Uj cukorgyár Somborban. Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztérium koncessziót adott egy részvénytársaságnak Somborban cukorgyár létesítésére, 15 millió dinár alaptőkével.

— A csehszlovák rendtörvény. Prágából jelentik: A köztársaság védelméről szóló törvényjavaslatot a törvényelőkészítő bizottság elfogadta. A javaslatot egyes részeiben még megváltoztatják, különösen a köztársasági elnök megsértéséről és a sajtószabadság korlátozásáról szóló szakaszokat.

— Eljegyzés. *Deák* *Bimbit*, *Novisad*, eljegyezte *Seewald* *Ferenc*, *Sombor*. (Minden külön értesítés helyett.)

— Sentának 1914 szavazója van. Sentáról jelentik: Kedden érkeztek vissza a választói névjegyzékek a subotica-i törvényszéktől. A névjegyzékekben 1914 szavazó van felvéve a márciusi választásra. A szavazók között 1156 magyar van. A választás három szavazási helyen fog megtörténni.

D'Annunzio basa lett

D'Annunzióról a költő-királyról, a reklám-császarról szól ismét az ének. Vagy két évig nagyon csendes fiu volt a hangos D'Annunzio, pontosan azóta, mióta a méghangsabb Mussolini bement vele szemben a kontrát. Most ugyiltszik megunta a némaságot és megint bele akar szólni abba a nagy koncertbe, amelyben nemrég még egyik kézzel a nagy dobot, a másikkal a cintányért forgatta, azonkívül pedig kisé hamisan ugyan, de annál nagyobb lármával a flügelhornba is belefújt sokszor. Most újra valami előkelőbb hangszeren szeretne játszani s ha nem is veheti többé már a kezébe a prinhegedűt, hát a kontrázástól sem riad vissza. Azt jelentik ugyanis a lapok, hogy a török kormány D'Annunziót basává nevezte ki és egyuttal a török hadsereg címzetes főparancsnoki tisztét is adományozta neki. Hát ki gondolta volna! Milyen jól hangzik; hogy: D'Annunzio basa. Ami azt illeti, hamarosan beletalálja magát majd új méltóságába. Baszkodni ugyanis már eddig is eleget basáskodott, ami pedig a nőket illeti, a legkövőbb török basa sem fogasztott el életében annyi nőt, mint D'Annunzio a női hálószobák ösztövére cinegése.

— A szaloniki-i jugoszláv szabad kikötő. Athénből jelentik: A szaloniki jugoszláv szabad kikötő kérdésével foglalkozó görög bizottság a beogradi kormány javaslatával szemben ellenjavaslatot terjesztett *Alexandris* görög külügyminiszter elé, amelyben azt kívánja, hogy a jugoszláv szabad zóna mellett görög szabad zónát létesítsenek.

— Jugoszláv-lengyel tárgyalások. Beogradból jelentik: Néhány napon belül megkezdik a tárgyalásokat a jugoszláv és lengyel megbízottak a Jugoszlávia és Lengyelország kölcsönös jogsegély kérdésében.

— A francia és olasz hadihajók elhagyják a szmirnai kikötőt. *Konstantinápolyból* jelentik: A Havasügynökség szerint a francia és olasz kormányok közölték az angorai kormánnyal, hogy *Szmirnában* csak egy hadihajót hagynak.

— Egy spanyol cirkáló kapitánya ágyuztatni akarta a szultán palotáját. Az angol lapok a következő *konstantinápolyi táviratot* közlik: A kikötőben horgonyoz egy spanyol cirkáló s annak kapitánya parancsot adott, hogy ágyuzni kell a kalifa palotáját. A tiszték rögtön észrevették, hogy a parancsnok megőrült s úgy tettek, mintha készülődne a szultán ágyuzására s közben a parancsnokot csellet lecsalták kabinjába, ahová bezárták. Nemsokára a kapitányt holtan találták a hajófülkében.

— A rokkantegyesület gyűlése. A vajdasági nyugdíjasok szövetsége március 4-ikén, vasárnap délután 3 órakor választmányi ülést tart a vasútállomáson levő vonatkísérők iskolahelyiségében. A vezetőség felkéri a választmányi tagokat és vidéki csoportvezetőket, hogy az ülésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— Vasuti katasztrófa Mexikóban. Párisból jelentik: A mexikói *Puebla* tartományban nagy vasuti katasztrófa történt. Egy vonat mély szakadékba zuhant. Rajta utazott a vasutársaság elnöke is. Az utasok sorsáról még nincs hír.

— Viharos derűtséget fog kelteni az újságírók március 10-ikén megtartandó bohémestéjén az a sok ötlet, vigmóka és meglepetés, amit az agilis rendezőség erre az alkalomra fölhalmoz. A Városi Kávéház pararul díszített helyiségében két zenekar fogja a közönséget és a táncoló párokat szórakoztatni és egész éjszakán át a legkifülből szórakozások fogják a bohémest résztvevőit mulattatni.

— Uj élet az ivanovói gazdakörben. Az ivanovói gazdakör hosszú szünetutániújából megkezdte működését. Vasárnaponként felolvasó estélyeket rendez. Február 18-án dr. *Orbán* Gerő plébános tartott gondolatokban gazdag, tanulságos felolvasást. Az énekkar *Varga* Antal tanító vezetésével magyar népdalokat adott elő nagy sikerrel. Február 25-én *Boday* Sándor igazgató tartott felolvasást. *Vaszilcsin* *András* és *Forray* *Tamás* ügyesen szavaltak. A felolvasás és szavaltatok között *Géber* *József* zenekara zeneszámokat adott elő. A Gazdakör, melynek jelenleg 221 rendes tagja van, sorozatos előadásait vasárnaponként folytatja.

— A torontálmegyei jegyzők sérelmei. *Beeskerek*ről jelentik: Szerdán érkezett vissza *Beeskerekre* a torontálmegyei jegyzők küldöttsége, amely *Beogradban* *Vuisics* belügyminiszter és *Alexijevis* *Mita* B. B. osztályvezetője előtt szóvá tette a torontálmegyei jegyzők sérelmeit a tömeges áthelyezések és elbocsátások miatt. A küldöttséget mindkét helyen biztosították arról, hogy a sérelmeiket orvosolják.

— Van még romantika. A régi rossz szentimentális regény eleve nedt most meg *Németországban*, ahol újra éledt a milliárdos lány és a lovászmester szerelme. Másfel esztendővel ezelőtt — mint *Berlinből* írják — ietelepedett *Lipcsében* *Warden* amerikai nagyvállalkozó. Vele volt felesége és két felnőtt leánya is. Néhány hónappal ezelőtt elhatározták a fiatal hölgyek, hogy lovagolni tanulnak. Már az első pár lecke után az idősebbik leánynak annyira megtetszett a lovaglómester, hogy beléje szeretett. Unszolására a 30 éves férfi, aki három gyermeknek volt az atyja, elhagyta feleségét és családját s megindította a válópert. A szülők, természetesen, hevesen tiltakoztak a leányuk »ostobasága« ellen. A leány erre elhagyta szüleinek lakását és a lovaglómesterrel egyivé költözött. *Warden* minden segítséget megtagadott a szerelmes pártól. A szerelmesek azonban ezzel nem törődtek, minthogy a leány rengeteg sok ékszert és prémbundát vitt magával. — Ezeknek az árából — üzenete szüleinek a makacs leány — akár száz esztendeig is megélhetünk. A fiatalabbik leány annyira helyeselte nővére lépését, hogy ő is otthagya szüleit és a nővérehez költözött. A kétségbeesett apa erre azon fáradozott, hogy a leánya tartózkodási engedélyt ne hosszabbítsák meg és így a vizum lejáratát után kénytelen legyen *Németországot* elhagyni, természetesen, a lovaglómester nélkül. A fiatalok ennek nesztét vették s gyorsan egybekeltek. A szülők most gyermekeik nélkül utaztak vissza *Amerikába*.

— Az écskai vitás földbirtokok ügye. Beeskerekről jelentik: A bíróság szerdán hirdette ki a határozatot a budapesti Altruista Bank által az écskai polgároknak eladott vitás földbirtokok ügyében. A bank és a vevők ugyanis azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg illetéktelenségét ebben a pörben és az ügyet utalja az adminisztrációs hatóságok hatáskörébe. A bíróság a végleges döntés meghozatalát április 3-ikára halasztotta.

— Minden török tartozik megőssülni. Konstantinápolyból jelentik: A parlament vallásügyi bizottsága hozzájárult ahhoz a törvényjavaslat-hoz, amely az összes nőtlen törökökre nézve kötelezővé teszi a nősülést.

— Meggyilkolt vándor. Vršacról jelentik: Vasárnap délután a meseci várn felé tíz kustélyi román földműves kocsi Vršacra igyekezett. Csincsák János vándor kötelességéhez híven felszólította a társaságot a közegetvám megfizetésére, amit ezek megtagadtak. Ebből szóváltás keletkezett, majd a kustélyiak bottal estek neki Csincsákknak, aki a helyszínen azonnal meghalt. A holttestet a belacrkyvai ügyészség rendelkezése felboncolták és megállapították, hogy a halált koponyarepedés okozta. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

— Sikasztó szállítási tisztviselő. A rendőrség letartóztatta Stojanovic Sándort, a Schenker és Társaság szállító cég suboticiai fiókjának tisztviselőjét, aki Jánoska Pál suboticiai női szabó címére Berlinből érkezett 75.000 dinár értékű szállítmányt a vámhivatalban hamis adatok bemondásával kiváltotta és azt eltulajdonította. A rendőrség Stojanovicot átadta az ügyészségnek.

— Rendőri hír. A rendőrség letartóztatta Dorozsmait Józsefet, aki még januárban Vojnic Mandától három dísznót lopott. A sertéseket levágott és részben feldolgozott állapotban megtalálták. Dorozsmait pedig a rendőrség átadta az ügyészségnek.

Művészesték a Városi kávéházban. Kiváló élvezetben lesz része Subotica zenekedvelőinek a jövő hó első napjaitól kezdve a Városi kávéházban, melynek tulajdonosa áldozatot nem sajnálva, a Zágrábra távozó Bodrics Miska cigányzenekarának hangversenyét oly módon kívánja pótolni, hogy nálunk Suboticián, a fővárosok mintájára, előkelő, esztergani, külföldi erőkből összeállított művészzenekart kötött le, mely művészzenekar a legújabb és legszebb repertoárokkal fog esztendőnk szerepelni.

Az Izr. Nőegylet választmányja ez uton meghívja az egylet minden tagját a március 1-én d. u. 3 órakor az izr. népiskolában tartandó rendkívüli közgyűlésre, amelynek tárgya az alapszabályok módosítása.

Ma és holnap este a Városi kávéházban katonazene.

Purim bál. Az egész városban nagy érdeklődéssel várják a Talmud Tóra Egyesület árcius 3-iki Purim bálját. A rendezőség nagy körültekintéssel végzi az előkészítés munkáját és nagy gondot fordít arra, hogy mindeki jól érezze magát. A bálát a Lloyd helyiségekben tartják meg. Belépő díj 15 dinár. Jegyek előre válthatók a „Kurir” könyvkiadó vállalatnál, Vig Zs. Sándor könyvkereskedésében, Hirtl i Drug illatszertár-üzletben és a rendezőségnél.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kérik az árjegyzéket Reinitz i Berger zubotechnikai laboratorij Osijek I. Desatičina ulica II.

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben. Krausz Ede Novisad.

Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel dr. Koralek lakásán (Weidingerpalota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvársan-oltások vérhajósoknak.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1923. február 28.

	Záró-árfolyam	Zürichi paritás
Zürich	5.10.—	—
Budapest	28.—30.—	5.04—5.40
Berlin	217.—	5.15—
Prága	3425	5.22—

Beograd . . . (19.45) Zürichi paritás 5.185
Zagreb . . . (19.50) „ 5.175

Novisadi terménytőzsde, február 28. Novisadról jelentik: Az irányzat változatlan. Az árak következők: Buza, ab Bácska 450 dinár, tengeri, bácskai 240 242.50 dinár, fehér tengeri 265 dinár, szerémségi, prompt 267.50 dinár, márciusi szállításra 272.50 dinár. Liszt 0-ás 670 dinár, ötös 610 dinár, nyolcas 290 dinár, Korpa 167.50—175 dinár, Zab 287 dinár, Bükköny 425 dinár, Bab 420 D.

Beograd, február 28. Zárlat: Páris 6.35—6.33, London 484, Milano 4.96—4.95, Newyork 103, Genf 19.45, Prága 3.08—3.075, Bukarest 4.85, Berlin 0.46.50, Budapest 3.50, Holland 407.50.

Zagreb, február 28. Zárlat: Bécs 0.1452.50, Berlin 0.45.75, Budapest 3.58, Milano 4.96, London 448, Newyork 103, Prága 3.07.

Zürich, február 28. Zárlat: Berlin 0.0236 (0.0237), Holland 210.96 (211), Newyork 532.25 [532.50], London 25.09 (25.07), Páris 32.80 (32.90), Milano 25.65 (25.75), Prága 15.75 (15.75), Budapest 0.18 (0.18), Beograd 5.10 (5.15), Bukarest 2.44 [2.44], Varsó 00.112 (0.0112), Bécs 000.75 000.75.

SPORT

A Plattkó-ügy kulisszatitkai

Fehér vádja: egy nemzetiszinü gomb

A Plattkó-ügy, amelyet mint megírtuk, az M. L. Sz. végleg letárgyalt, még mindig élénken foglalkoztatja a magyar sportköröket. Különösen az iránt érdeklődnek, hogy az M. L. Sz. titokzatos zárt ülésén Fehér, a M. A. C. kapusa milyen vádakat emelt rivalisa ellen. A kiszivárgott hírek szerint Fehér — akinek ez ügyben tanúsított szereplését nagy visszatetszéssel fogadták — állítólag egy egészen jelentéktelen és mint beigazolódott, teljesen alaptalan kurzus-mesét mondott el, vádként az M. L. Sz. ülésén. Fehér nyilatkozata szerint Plattkó egy alkalommal a Hungária-úti pályán tartott válogatott tréning után megvető mozdulattal és reprodukálhatatlan jelző kíséretében letépett szveterjéről egy nemzetiszinü gombot és földhözvágta. A vizsgálat alkalmával azonban kiderült, hogy az M. T. K. ruhatárában nem létezik olyan szveter, amelyen nemzetiszinü gomb ékeskedne. Fehér vallomása különben Plattkót annyira kihozta sodrából, hogy le kellett fogni — a szembesítésnél, hogy rá ne rohanjon Fehérre.

Hogy a M. A. C.-nak tendenciózus hajszája Plattkó ellen menyire felhárította a budapesti sportköröket, arra nézve jellemző, hogy a válogatott játékosok egyrésze, köztük Vogl II. kijelentették, hogy ha elejtik Plattkót, nem játszanak a válogatott csapatban és már Genuába sem mennek el.

Új motornélküli világrekord. Párisból jelenti tudósítónk: Maneyrol francia repülő megdöntötte a távol-sági világrekordot motornélküli vitorlarepülésben. Tegnap gépével nyolc kilométeres távolságot repült.

A B. S. C. meghívta a prágai spártát. Mint Beogradból jelentik: B. S. C. meghívta Prága nagyhirű

bajnokcsapatát, Spártát egy tavaszszal lejátszó mérkőzésre. Spárta a meghívást elfogadta, azonban tekintettel arra, hogy a tavaszi szezonban már ugyszólván minden szabad napját lekötötte, a vendégszereplés dátumát még nem határozta meg.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbróhámlesztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkkenőcsök stb. 2804

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műteremt egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

MINDENKI

nagy megerőltetés nélkül

heti 100 dináros

előleges törlesztésre szép, elegáns és olcsó

RUHÁT KAPHAT

csak forduljon bizalommal

NÁVAY ISTVÁN

uri szabó üzletébe, hol nagy választék van tavaszi és nyári szövetekből

Subotica, Somborszki put

Nagytemplom-mögött) Dr. Kiss ügyvéd házában

VÁROSI JÓDOS

GYÓGYFÜRDŐ NOVISAD

PENZIÓ RENDSZER

KITŰNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM,
KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

ROMÁNIAI SAJÁT TERMELÉSŰ

TŰZIFÁT, FASZENET, MESZET

ajánl azonnali szállításra

Import Faértékesítő Velika Kikinda

KORNIS ZSIGMOND és MÁRTON

aradi fatermelők bizományosa

Telefon: Velika Kikinda 12.

Ajánlunk azonnali szállításra

5 vagon boksáni égetett I.-a

MESZET

5 vagon kavaráni égetett I.-a MESZET,

2 vagon prima egeresi stukatur

GIPSZET

2 vagon I.-a egeresi model GIPSZET.

Ugyanez márciusi szállításra minden mennyiségben kapható valamint ugyanakkor 20 vagon FEHÉRFÖLD (budai föld) téglá és por alakban is.

Balkán Lloyd

TIMISOARA — TEMESVÁR

I. Bulev. Regina Mária 2. (Timisiana-bank palota)

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a sombori Officirski Dom étkezdéjének vezetését átvettük. Elsőrendű ételekkel és italokkal, pontos kiszolgálással a legkényesebb igényeket is kielégítjük. Elfogadunk abonenseket, állami tisztviselőket kedvezményel. Utazók az étlapi árúkból 20% kedvezményt kapnak.

Az étteremben febr. 10-től naponként Sárközi Emil zenekara ad koncertet.

Bizunk a n. é. közönség szíves támogatásában,

1021 Vjekoslav Sajgó és Bena Serko.

Hirdetmény.

Mint hogy az „Elite“ szállodát eddigi tulajdonosaitól Kichler Istvántól és Poparics Antaltól ávettük, felhívjuk nevezett tulajdonosok összes hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket, amelyek az említett üzlettel vonatkozásban állanak, 8 napon belül nekünk jelentsék be, mert ellenesetben a leszámolásnál ezeket a követeléseket nem fogjuk figyelembe venni.

Subotica, 1923. február 23.

1478 Lengyel Vilmos és neje.

Árverési hirdetmény.

Eladok hiteles személy közbenjöttével nyilvános árverésen egy darab 1919. évbeli fekete mént, folyó évi március hó 2-án d. e. 9 órakor itthelyt a Sloboda téren.

Subotica, 1923. február 28.

1465 Jaso Matkovic
IV. Kosovska ulica 16.

ELADÓ

3 darab Cornvall 100 m² tüzfelületű, 1 drb. Tischbein-féle 49 m² tüzfelületű 10 atm. gőzkazán 200 HP Brünni álló gőzgép 220 voltos egyenáramu generátorral kapcsolva 40 HP stabil Hock gőzgép magas és alacsony kondenzációs, Víz tisztító, szűrő és lágító berendezés. 220 Voltos egyenáramu elektromotorok és dinamók 50 HP 3100 Volt 15 Amp. forgó áramu elektromotor 2-3" Garveus szivattyúk 3000 és 5000 kgr. hordképességű futódaru, 50" transmissiók, Jéggyártó és hűtő berendezések, fa és vas rezervoárok 0.5 m³-től 20 m³-ig. Forresővek 100-200 m/m-ig nagyobb mennyiségben. Gőzszelepek. Vízolattyúk. Tartalék hengerek hengerszekekhez. Pick-féle szabadalmazott szellőztető gyáriablak vasalások. Transzport csigák (Schnecken) 2 drb. masszív cylinder szita T gerendák 1-től 10 mtr. darabokban 200-400 m/m-ig. Magánjáró Máv. gyártm. 6-os és 8-as cséplőgarnitúra 5 HP állógőzgép kazánal. 35 HP Diesel motor. 100 m/m Centrifugal, 250 mm Rotációs szivattyú, Zenith karburátorok. **Uj és keveset használt eredeti Wolfner-féle gépszijak 130-200 m/m-ig. — Dupla szijak 180-300 m/m-ig.**

Petráss László Vel. Bečkerek

Risz. Brig. (Aradaczi) ul. 2218.

**Modern kereskedői ház
Novisadon**

1467

a főtéren, a legjobb helyen

nagy üzlettel

vagy anélkül szabadkézből

eladó.

Érdeklődni lehet SCHMOLKA hirdetőjében
Nov sad, Futoški put 2.

**ORTH. 757
étkezdé**

Hermann Berger
Subotica
VI. Madjarska ulica 9.
Abonnensek felvételnek

DIAMALT

Pékek figyelmé! „D'AMALT“ a Hauser & Szobotka gyérből Wien-Stadtlan, békebell minőségben, kapható kizárólag a vezérképviseleténél Jugoszlavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb
Lerakat Strossmajerova ul. 10.
Ovakodjunk poraiaku vagy folyékony utánzásoktól.

Modern
ELŐNYOMDA
teljes berendezést u. m. famintát, papírsablont, l-a festéket és kézzel festett GOBELIN képeket eredeti rajzokkal készít:
Leopold Sámuel Senta
I. Sv., Miletića ul. 29.

Műlábak, műkezek,
+ egyenostartó fűzők készítő +
és javító műhelye
Schönbrunn Subotica,
Pašićeva 5. Telefon 275.

**SULTÁN
KÁVÉ**

csakis nemes fajtákból összeállított finom pörkölt kávé, 1/8 és 1/4 kgr. csomagokban 13 és 26 dináros árban.

Probára érdemes!

Tisztasági és egészségi szempontból is, mért az eladásnál nem jön semmivel sem érintkezésbe. Egy postacsomagot 4/2 kgr. netto 400 dinárért franko küld:

**KOLONIALE D. D.
ZAGREB. 1219**

**180
korona
apritott fa**

kivánatra házhoz szállítva
Hasábfá kicsinyben és nagyban
Ajánlok viszonteladóknak I. rendű darabos meszet.

Werber Emil
Paja Kulundžića ul. 45.

Viaszkos vászon

asztalterítőnek állandóan raktáron
Nikola Juzbašić & Dimitrijević
bőrkereskedés Beograd
Kolarčeva ulica 2.

MIRKO STEINER i SINOVI
fanagykereskedők
NOVISAD, Željeznička ulica 19.
Ajánlanak: Erdélyi fichtát, faragott épületfát, zárleccet, léccet, gőzölt bükkfát, zsindelet
TÜZIFÁT
vagontételekben mérsékelt napiáron. Telefon 360

**„JE-KA“
TEA**

a legjobb, legfinomabb, legolcsóbb.
Kérjen mindenütt „JE-KA“ teát!

GUMMISAROK és GUMNITALP
olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

„PALLAS“
Hirdetési, Reklám és Könyvterjesztő vállalat
Telefon 447.
Subotica, Pajo Kujundžića 4.
Hirdetések és előfizetések felvétele az összes bel- és külföldi lapokra.
Régiségek vétele és eladása.
PHILATÉLIA.

Perfekt német-magyar
gyorsírónő
mielőbbi belépésre Becskerekre kerestetik. Mindkét nyelv tökéletes tudása feltétel, Szerbnyelv tudással bírók előnyben. — Cim: Novi Sad, Poštanski prečinac 49. 1468

Eladó egy 45 orsós komplett 1393
gyapjufonoda berendezés
3 lóerejű szívógázmotorral
ifj. Balogh Gábornál St. Sivac 251a.

„Bácska“ Szesz- és Élesztőgyár Subotica
„BÁCSKA“ 1383
TISZTA SZESZÉLESZTŐ A LEGJOBB!
Naponkint friss élesztő kapható:
„Bačka“ Fabrika Špiritusa i Kvasca Subotica

Városi és községi
tűzoltóságok figyelmébe!
Modern, tökéletes, legújabb típusu német gyártmányu
koeficekondók és tűzoltó felszerelések
Jugoszlaviában egyetlen nagy raktara
GERŐ IMRE NOVISAD
Željeznička u. 66. — Telefon Interurban 311.

A legfinomabb
„JE-KA“
csokoládét és csokoládékülönlegességeket gyártja csakis a
Confiserie „JE-KA“ Zagreb
csokoládé-
és csokoládékülönlegességek gyára.
Kérjen mindenütt „JE-KA“ desertet!

LEVELEZÉS

Helybéli nagy iparvállalat művezetője 40 éves, özvegy, jó jövedelmű állásban, keres életársat, ki az új család megalapításához megfelelő készpénzzel vagy ingatlan vagyonnal rendelkezik. Lehetőleg gyermektelen özvegy. Leveleket »Művezető« jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1472

FOGLALKOZÁS

Megbízható nő mindenesnek ajánlkozik. Főzést is vállalja. Címeket a kiadóba kér. 1483

Borbély-segédet keresek, jó munkást, azonnali belépésre keres. Huszák Pál borbély, Subotica, Alexandrova-utca 1488

Megbízható, 15 éven felüli kintutófiúk és bolti házi-szolga felvétetik. Az állás inkasszóval jár, jó kezes megkivántatik. Cím a kiadóban. 1458

Ügyes fiatal borkereskedő-segéd azonnali belépésre felvétetik. Müller Zsigmond és Társa, Subotica. 1490

Azonnali belépésre keressünk egy jó tüziembert hintómunkára. Megfelelő lakás rendelkezésre áll. Ajánlatokat kér Sremska Tvrnica Kola, Vukovar címre. 1344

Perfekt szakkácsnőt azonnala keresünk. Cím a kiadóban. 1489

Ügyes fűszerdetailista vidékre azonnal felvétetik. Bővebbet I. Petrović fűszerüzletben. 1454

Virágkertet azonnali belépésre keres Balog Lina, Subotica. 1446

Gazdász-földmivessziskolát végzett, több nyelvet beszélő, 33 éves, nős, hosszabb gyakorlattal, ispáni kulcsári vagy ehhez hasonló állást keres. Cím a kiadóban. 1437

VÉTEL-ELADÁS

ZÁLOGINTÉZET

Ékszerekre kölcsönt ad. Adás-vétel. Raglánoknak gyapjuszövet olcsón eladó. I. Bogovićeva (Kinizsi) utca 12.

Megvételre keresek egy Hofherr-Schranz-féle tel magánjártót, 6-os cséplő-garnitúrát, 10 évesen alul. Originál magánjárók előnyben. Ajánlatok ár-megjelöléssel címre: Rechtenwald, Hetin, intézendők. 1377

Férfi-szobaberendezés, teljesen új marhaborgarnitúra, íróasztal, könyv és iratszokrény, dohányzó-asztalka igen szép kivitelben eladó. Tudakozódní lehet Deutsch Károly tükörgyár, Stara-Kanyiza. 1417

Üzlethelyiség berendezéssel eladó. Sokolska-ut. 13. Bővebbet Agina-utca 4 vagy városháza 11. tejpiac. Majoros mézár-szék mellett. 1457

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőköltségekhez választóbélyeg mellékelendő.

HULLADÉKERT PÉNZT.

Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaré, ólom, horgonyt, öntött vas-hulladékokat Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Eladó Diesel-motorokkal berendezett, egyenáramu generátorokkal és akkumulátorokkal felszerelt teljes villamos központi berendezés 2000 lámpára. Diesel-motor, 70-100 HP, kifogástalan karban. Centrifugális szivattyú, 11 col belmérettel, 16 folyóméter csövekkel, szívókosárral. Hofherr cséplőszokrény elevátorral. Négyrétű Haggemacher sikszita, Bürger Szilárd Veliki-Beckerek. Cár Dušanova-ut. 56.

Klubgarnitúra és pianó megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 1437

Szép ebédlő-, háló- és szalonberendezések. Tükrök, magas plüs-divány, spanyolfal, új női szörmekabát, komplett fényképező-felszerelés. Előszobafal tükrökkel alig használt sülyesztő varrógép, képek, fali-óra, lámpák, karnisok, kis könyvszekrény stb. eladó. — Lakások és butozott szobák állandó közvetítése. Langné, Agina-ut. 11. 1400

Veszünk használt »Rapid« sörfőzőgépet. Goldner-testvérek jégszokrénygyár, Subotica, VII., Jugovića-utca 20. 1470

Farkaskutyák eladók, kölykek előjegyezhetők dr. Vojnich, Bačka-Topolja. 675

Egy jóforgalmu éjjeli üzlet házzal együtt eladó, esetleg napi bérbe kiadó. Kiss József, Nova-Kanjiža.

Cipőszakmában

detail-eladásban jártas, elsőrendű szak-erő sokévi praxissal, egy ujonnan alakult üzletben, kedve-ő feltételek mellett felvétetik. Sajátkezűleg megírt ajánlatok „Sichere Existenz“ ígé- re a lap kiadóhivatalába kéretnek.

FÜZŐK

legújabb szabásu hacsontos, — hacsont nélküli gumival és bebujósfüzők, melltartó gyomor-szorító

Haskötők

orvosok által legjobban elismert és ajánlott szabás szerint készítik. Vidékre szusz és csipő méret beküldése után

VIRÁG LEONTIN

Kralj Alexander ul. 11. Nemzetivel szemben

Eladó azonnal 6 HP Nicholson láncoz magánjáró cséplőgarnitúra teljes felszereléssel. Bagi Lukács, Martonos, Bácska. 1409

Láncoz magánjáró, 8 HP erős Marshalkazán eladó 120,000 koronáért. Teleki István, Srbovrán. 1299

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorralvagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. — Cím a kiadóban.

Fényképes igazolványom elveszett. Kérem a megtalálót a kiadóban leadni. Ladancsik Istvánné. 1456

Figyelem! Szállítok minden mennyiségű meszelő- és seprőnyelet. Franz Krizak, Vinkovci, Brodska ulica 26. 1485

Arcképes igazolványom elveszett, kérem a becsületes megtalálót, adja le a kiadóhivatalba. Maria Hangel. 1466

Ócska és hulladékfémeket, vörös és sárgarézet, ólmot horgonyt és alumíniumot legmagasabb árban veszünk. Goldner Testvérek jégszokrénygyár Subotican, Jugovića-utca 20. Telefon 134. 6490

Elsőrendű házikoszt kapható. Cím: Kurir, Vilsonova-utca 31. 1439

Elveszett Deutsch Janka névre szóló fényképes igazolvány. Megtaláló adja le a kiadóban. 1452

Két-háromszobás, konyha lakást keresek a belvárosban. »Ignis« tüzianyagke-reskedés. Ajánlatokat kérem Wirthhez, vasúti-gatóság I. em. 6. 1440

Fényképes igazolványom elveszett. A becsületes megtalálót kérem a kiadóban leadni. Zubalik Róza. 1463

Arcképes igazolványom elveszett. Kérem a megtalálót, adja le a kiadóhivatalban. 1464

Arcképes igazolványom elveszett. Kérem a megtalálót, adja le a kiadóhivatalban. Zubalik Mátyás. 1462

Butorozott szoba kiadó Cím a kiadóban. 1487

Ha bársonysíma, úde arc-bört akar, használjon Li-liom-crémet, szappant és pudert. — Kapható Illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Tisztelt vevőim figyelmébe! Lapos öngyújtók, alumínium, réz, nickel patron, gyújtók, »Treibachi« tüzkövek gyári lerakata. Csak nagybani eladása. Mayer, hof Adolf optikusnál, Subotica, Aleksandrova-ut. 9. 1413

GUMMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bács megyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

Kerjen
mészajánlatot!

Elsőrendű minőségű, fával égetett építési mészre Detail-eladásra, héfehér mészre. A beremndi mésznek, szín és minőségre nézve teljesen megfelelő.

SIPOS SÁNDOR mésztermelő SUBOTICA, I. Sokolska ulica 4-6. — Telefon 868.

HOVÁ SIET

???

HUSPIACRA A

SÁGI-féle

fűszer és csemege üzletébe ahol a legolcsóbban és a legjobban lehet vásárolni.

BANKARSKO i TRGOVAČKO D. D.
BEOGRAD, POENKAREOVA 6.

Sürgőnycim: Srbislavia.

Telefon: 14-94. 14-66.

Vesz:

7% állami kölcsönt dollárokat és mindennemű pénznemet.

Elfogad:

takarékbetéteket felmondás nélkül.

Elad:

csekkeket és átutalásokat Bécsbe, Pestre, Prágába és a világ összes országába.

Kiad:

exporteurek részére valutabiztosításokat.

Felvilágosítással ingyen szolgálunk.

Nagykereskedők figyelmébe!

A BÁNÁTI BE- és KIVITELI R. T. VEL. BEČKEREK

mint a STANDARD (volt Gyula) temesvári, kötőszövőgyár, harisnya gyártmányainak jugoszláviai kizárólagos egyedárusítója, ajánl mindennemű

női-, férfi és gyermek harisnyákat

raktárról, eredeti gyári áron.

Iroda és raktár:

VELIKI BEČKEREK, Vojvoda Bojevića (Vörösmarty) utca 15. — Telefon: Interurban 237. sz.

Sürgőnycim: „IMPEX“ vel, Bečkerek,